

Oponentský posudek na diplomovou práci Hany Zahradníčkové "Tradiční arménská kuchyně"

Diplomová práce Hany Zahradníčkové, jak ostatně napovídá její název, je věnována arménské kuchyni, tedy stravě. Strava jako jedna z nejelementárnějších a možno říci i nejkonzervativnějších součástí materiální kultury vždy vykazovala, a v mnoha ohledech dosud vykazuje, celou řadu výrazných obecných znaků /historický, etnický, regionální, náboženský, reprezentačně diferenciativní, sociálně ekonomický a nepochybně řadu dalších/. To z ní činí vděčný objekt zkoumání.

Zvolené téma autorka vymezuje velmi široce. Teritoriálně práce zahrnuje území celého státu, časově pak období posledních sta let. Výsledky bádání tak mohou být jen rámcové. Některá období, jak autorka ostatně v závěru práce sama uvádí, nejsou zpracována vůbec /např. 30. léta - kolektivizace/. Tento nedostatek však práci nikterak neubírá na kvalitě.

Práce je proporčně vyvážená, její dílčí části obsahují jak kritiku literatury /tato část obsahuje i analytické postřehy/, tak i úvodní historický exkurz zahrnující demografická data, jazyk, náboženství, diasporu a j. a zejména pak charakteristiku arménské rodiny, obydlí, zdrojů obživy a stravu, každodenní i sváteční včetně stravy, konzumované při významných výročních i rodinných příležitostech.

Autorka se při zpracování zvoleného tématu opírá jednak o vlastní zkušenosti získané při svých dvou několikaměsíčních studijních pobytech v Arménii /srpen-říjen 2002, říjen-prosinec 2004/, jednak o odbornou literaturu a zejména pak o Markarjanovu práci "Kultura žizněobespečenijsa i etnos", založenou na obsáhlém terénním výzkumu uskutečněném autorem v 70. letech 20. století ve vesnicích okresů Širak, Ararat a Sjunik.

Autorka zkoumá problematiku ve dvou časových rovinách. Komparuje dva hlavní zdroje informací, časově velmi odlehlé, na jedné straně výsledky výzkumů ze 70. let 20. století postavené na výpovědích pamětníků o stavu zkoumaných jevů na přelomu 19. a 20. století s reálnou situací jak se s ní setkala v arménském terénu v letech 2002 a 2004 při svých pozorováních, rozhovorech, aktivních výpomocích při přípravě jídel, návštěvách arménských restaurací i při stravování na arménské vesnici na straně druhé.

Zkomparace pak autorce logicky vyplynula řada změn, souvisejících ať bezprostředně či zprostředkovaně se stravou, k nimž došlo za posledních sto let v uspořádání arménské rodiny, v dělbě práce, v technologii přípravy pokrmů, v jejich skladbě /vymizení archaických jídel - např. obilných kaší/, ve způsobu stolování a pod. Zároveň však diplomantka zjistila řadu residuí v sortimentu používaných surovin, ve způsobu jejich přípravy v pokrmy, v symbolice některých plodin. Výsledky získané autorkou jen potvrzují známou skutečnost o tradičnosti stravování.

Několik připomínek závěrem: 1. z kontextu práce není patrné, která zjištění jsou převzata z literatury a která vyplývají z autorčiných výzkumů. Žádná poznámka v textu totiž neodkazuje na výpovědi informátorů, 2. Anglické resumé by bylo vhodnější zařadit za závěr práce a nikoliv za přílohy, 3. saturnálie trvaly pouhých 7 dní.

Předkládanou diplomovou prací Hana Zahradníčková prokázala, že je schopna shromáždná data nejen utřídít a popsát, ale provést i jejich analýzu.

Práce je vybavena seznamem literatury a internetových zdrojů, seznamem informátorů a 4 přílohami. Obsahuje rovněž anglické résumé.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 21. 9. 2006

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Kupčí', written in a cursive style.